

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Škaja vsak četrtik
in velja s poštnino
vsed in v Mariboru
s pošiljanjem na doma
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
spravnikištvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Delavniki katoli-
čanskega društva do-
birajo list brez po-
štnine naročnina.

Posebni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 35.

V Mariboru, dne 28. avgusta 1902.

Tečaj XXXVI.

Le k študijam!

Dva tedna še in srednje šole, gimnazije, učiteljska in realke bodo zopet odprle svoja vrata, da bi vsprejele nadopolno mladino. Ta čas je za nas Slovence velikega pomena. Stavi nam namreč vprašanje, ali naj slovenski očetje svoje sinove pošljejo v višje šole ali ne? Na to velevažno vprašanje odgovorimo v polnem prepričanju z odločnim: da.

Le k študijam! Le v srednje šole! Bolj ko so srednje šole obiskane, boljše je to za narod. Dandanes omika in izobrazba neizmerno veliko velja; več ko kdo ve, tem več spoštovanja in prednosti uživa. Nevedneži in neomikanci dandanes nimajo nobene veljave, so le plevam podobni, katere veter na vse strani razprši. Ves svet občuduje žilave Čehe, o katerih se splošno po pravici sodi, da so najbolj podjetni in za naroden obstoj najbolj sposobni. A le oglejmo si omiko med njimi! Vsak boljši kmet je v svoji mladosti vsaj nekaj let študiral, polovica med njimi pa ima zrelostni izpit na gimnaziji, realki, ali obrtni šoli za seboj. To je izobražen narod. Taki bi morali tudi mi Slovenci biti, potem se nam ni bati nobenega sovražnega navala, ker s pravo omiko raste ob enem tudi narodna zavest, ponos, prepričanje.

Sedaj pa je treba tem bolj naglašati, da naj gre naša mladina v višje šole, ker je potreba za to silno velika. Pomanjkanje imamo namreč skoraj v vseh izobraženih krogih. Pomanjkuje duhovnikov, zdravnikov, pravnikov; posebno čutimo pomanjkanje pro-

fesorjev na srednjih šolah; lani ni bilo v celi Avstriji za mariborske slovenske razrede na gimnaziji dobiti niti suplenta ne! Že sedaj pomanjkuje učiteljev in to bo s časom še veliko hujše, če se razmere ne izboljšajo. Izobraženi stanovni so voditelji vsakega naroda; zato je pa treba skrbeti za obilen naraščaj. Služb je že sedaj mnogo praznih, težko pričakujejo dobre nadomestitve.

A vem, kaj mi bo marsikdo rekel. «Študije so predolge in mnogo dijakov se med njimi pogubi», tako modruje marsikatera misleča glava. Res je, študije trajajo zelo dolgo, na učiteljsku 5 let; za duhovnika in odvetnika, za sodnika in profesorja je treba najmanj 12 let, za zdravnika celo 14 let študirati! A pomislite pa tudi, da je potem služba tem lepša in častnejša, da je navadno tudi zaslužek nekoliko boljši, in že zavest, da so na višjih šolah uživali vsestranski in najboljše poduk, je za izobražene stanovne neprecenljiva! ne da se preplačati z nobenim zlatom! Res je sicer tudi, da se mnogo dijakov pogubi; veliko jih opeša, zaostane, ne pride do smotra, do katerega so bili začetkoma namenjeni. Nekateri med njimi so žalibog tudi npravstveno sprijeni, za nobeno delo sposobni, ker «kopati ne znajo, beračiti jih je pa sram.» A takih je hvala Bogu primeroma vendar le malo. Ako pa drugi izvršijo samo 2, 3, 4 ali še več razredov na srednji šoli, je to za nje vendar jako dobro, potem naj postanejo pridni kmetje, študije jim bodo pri tem le pomagale, ali naj postanejo rokodelci ali obrtniki, pa bojo tem več veljave uživali med stanov-

skimi tovariši; samo le vrli in pošteni naj vedno ostanejo. Pametnemu, dobremu mladeniču študiranje vedno le hasni; če se kdo pri študijah pogubi in globoko pade, je temu krivo le njegovo hudobno sree, malomarni stariši, slaba tovarišija ali pa grde knjige! Za nas bi bilo ogromne vrednosti, če bi imeli v vsakem stanu, tudi v kmetskem, obrtniskem in rokodelskem, veliko mož, ki bi vsaj nekaj razredov srednjih šol bili dovršili.

Slovenskim starišem bodi v tolažbo in priporočilo povedano, da je študiranje sedaj tem lažje, ker je za dijake toliko dobrodelnih zavodov. V vseh spodnještajerskih mestih so dijaške kuhinje, v katerih dobiva po 50—60 dijakov vsaki dan opoldne dobro in tečno hrano; dobremu in marljivemu dijaku, in naj bo še tako reven, se naj ni treba bati, da bi dandanes kruheka stradal, hvala Bogu, dobrotnikov najde dovolj, da bi jim le bil hvaležen in da bi jim le delal veselje z dobrim učenjem in vzglednim obnašanjem! Za posebno nadarjene in pridne gimnazijce, ki so podpore potrebni, je v Mariboru dijaško semenišče, kjer je vedno okoli 80 dijakov preskrbljenih; v Celju bo stal kmalu «Dijaški dom», ki bo tudi mnogoterim v največjo korist! Slovenska mladina se v istini ne more pritoževati, da ne bi imela dovolj požrtvovalnih dobrotnikov!

Le k študijam toraj! Mi Slovenci smo od Boga lepe darove na duši in na telesu prejeli. Porabimo jih zvesto, dobro z njimi gospodarimo! Med našim ljudstvom je

Listek.

Junaki mesta Kisek.

Zgodovinska povest. — Poslovenil Ivan Vuk.

(Dalje.)

«Poveljnik», vzdihujejo brambovci, «mi smo izgubljeni! Radi se sicer bojujemo in umremo, pa naši otroci so brez pomoči!»

«Izgubljeni? Kedo to pravi?» vpraša Juričić. «Naj se skopljejo jarki in rovi v mestu, za katerimi se nikomur nič žalega ne zgodi!»

Zgodilo se je tako in z dobrim uspehom. Skopali so tudi na nevarnejših mestih rove, po katerih so varno hodili, donašaje brambovcem česar so potrebovali.

Tri dni traja streljanje na majhno mesto. Akoravno se na obzidju ni pokazala velika škoda, vendar preplaši vojske nevajene meščane tako, da se jim sužnost manj grozovita dozdeva, kakor to obleganje. S solznimi očmi prosijo poveljnika usmiljenja, da naj ne draži dalje turške jeze ter se naj poda. Juričić ostane stanovit in možaki se kmalo privadijo na gromenje topov in kljubonosno se norčujejo iz Turkov ter pazijo, da nobena kroglja zastoj ne odleti. Koliko veselja jim prireja, ko padajo njih kroglje v goste trume

Turkov in je kar trumoma podirajo, dočim turške kroglje le nasip in zidovje zadevajo in le tu in tam katerega kristijana zadenejo.

Četrti dan mirujeta vojski. Juričić se odpravi v stolp in opazuje sovražni tabor. V njegovo veliko začudenje opazi, da se je ta trikrat povečal. Daleč na okrog stoji šotor pri šotoru. Mnogoštevilni konjski repovi na šotorih mu kažejo, koliko paš oblega mesto. V sredi tabora zagleda zeleni šotor z zastavo Mohameda. Sprevidel je, da je prišel sam sultan z glavno vojsko pred mesto. Globoko zamišljen stopa s stolpa in premišluje, ali mu bo mogoče s 700 nevajenimi bojevniki zoperstavljati se tolikemu sovražniku. «Življenje, osoda in prihodnost Kiseka leži v moji roki. Njih tako potratno prelita kri me bo težila pred Vsemogočnim, in vendar nimam pravice predati mesta v sovražnikove roke ter mu prepustiti prosto pot do Dunaja!» Tako je govoril poveljnik v velikih skrbih, stopaje s stolpa. «In vendar, naj pride kar hoče, k sramotnemu predanju mesta nimam pravice. In ako padem, rešim vsaj čast kraljevega orožja.» Še premišluje, kaj mu je storiti, kar naznani straža, da hoče turški poslanec v mesto.

«Česa želi?» vpraša Juričić.

«Zahteva, da se mesto preda», odgovori straža.

«Mesto preda!» zakliče Juričić. «Zato je še časa dovolj; še stoji obzidje, še imam smodnika in hrabre brambovce! Naj odlazi!»

«Ali mestjanke prosijo za milost», odgovori straža; «sirote so že čisto obupane ter ne najdejo nikjer zavetja za življenje.»

«Ali se bomo dali mar od žensk ukazovati? Raje častna smrt, kakor življenje v sramoti in sužnosti. Pošljite poslanca nazaj. Kadar bo Kisek ležal v razvalinah, tedaj se hočemo predati. In tako misli tudi vse meščanstvo; ono rado umerje za kralja in domovino!»

Akoravno je s temi besedami pregnal prvi strah, vendar je Juričić spoznal razliko med vojaki in mestjani. Vojake veže in sili povelje, njega oživlja čast, da se pred tovariši povzdigne; a meščanstvo?! Ono muči skrb za otroke in žene. Vsega tega Juričić poprej ni natanko premislil, ko je sklenil z 38 huzarji, katerim je 700 mestjanov dal na pomoč, ustavljati se vojski, broječi 300.000 mož. Kakor že naravno v človeškem življenju, je Juričić v navdušenosti za kralja in vojaško čast svojo moč precenil.

Tudi huzarji opazujejo vestno sovražno taborišče in opazijo, da je prišel sam Soliman z glavno vojsko. Zapazili so tudi, da se v sovražnem taboru giblje, in da se je pomnožilo orožje, ter se pripravilo za glavni naskok.

prav mnogo bistrih glav, nadarjenih in v vsakem oziru sposobnih mladeničev. Ej, kolika škoda, če ostanejo skriti, ter njihovi talenti za vselej pokopani. Vi gospodje duhovniki in učitelji, vi gospodje trgovci in brihtni kmetje, če veste kje za take nadarjene, poštene in res podpore vredne mladeniče, pomagajte jim v šolo! Bodete imeli veliko zaslužnje pred Bogom in pred ljudmi. Morebiti boste podarili s tem narodu vrlega delavca, velikega učenjaka in slavljeneega veljaka. To bo za vas neprimerljiv ponos!

Bog daj mnogo takih!

Mladinoljub.

Politični ogled.

Notranja politika. Zdaj se čujejo glasovi, da državni zbor ne bode sklican dne 29. septembra kakor so listi pred kratkim poročali, marveč še le okoli 10. oktobra. Temu zakasnjenju so baje kriva pogajanja avstrijske vlade z ogersko gledé nagodbe. Tudi pogajanja mej vlado od jedne strani in mej Čehi in Nemci od druge se bodo baje vršile še le zadnjo tretjino meseca septembra. Vlada predloži državnemu zboru koj ko se snide državni proračun za leto 1903 in se ga upa spraviti pod streho že do Božiča.

Pred volitvami na Štajerskem. Štajersko-nemški konservativci so že izdali v nedeljo svoj volilni oklic. V njem navedejo pred vsem kmečke potrebe, za katere bi se moral pobrigati deželni zbor, kakoršne so: postava proti deljenju kmečkih posestev, postava o poslih, o deželni zavarovalnici, o regulaciji rek in potokov; posebno se hudujejo proti podporam za graško gledališče in proti nameravanemu volilnemu redu. Potem oklic prijemlje ostro deželnozbornsko liberalno večino, ki za ljudstvo ničesar ne stori; pošteno obira oklic tudi barona Rokitskyja, ki pravi, da s kmeti deluje, a vedno z liberalci vleče. Mi Slovenci ta oklic odobravamo, samo da se nam zdi premalo oster za naše razmere; kako pride slovensko kmečko ljudstvo do tega, da mora plačevati visoke svote za nemško gledališče v Gradcu?! To je v nevprijoča krivica!

Pogodba med Avstrijo in Ogorsko dela vedno več zaprek. Nikdo ne ve, kako bo razmerje v bodočnosti. Zeló resen je brzovjav iz Dunaja z dne 23. avgusta: »Danes so se nadaljevale konference mej ministerskima predsednikoma. Tudi sedaj ni upanja, da bi se doseglo popolno sporazumljenje. Prihodnji

Natanko poročijo poveljniku, ki jih navdušuje, naj ne zgubijo poguma, ker jih Bog ne bo zapustil, ako bodo na njega zaupali, temveč jim podelil zmago nad neverniki. »Pokazali bomo Turkom«, dé nato, »da se bodo pred našimi vojščaki razpršili kot listje.«

Husarji se razveselijo takega vzvišenega mnenja Juričiča o njih hrabrosti, ter se posloviyo. Juričič pa stopi v stolp, da se natančno prepriča o gibanju sovražnika. »Ako mi je Bog milostiv, tako zdržimo in odbijemo ta in še drugi naskok. Kaj bo potem, naj odloči Bog!«

Juričič razdeli povelja na vse strani. »To bo nekaj vročih dni«, govori vojakom, »prav zares vročih, pa nič ne de! Slabotnega sovražnika premagati, prinese malo časti. Mi pa stojimo nasproti sovražniku, kateremu smo le senca, ali pokazati mu hočemo, kdo smo in kaj zamoremo!«

Husarji se radostno priklonijo in udarijo ponosno na sablje.

»Kakor se vidi iz sovražnikovega gibanja«, nadaljuje Juričič, »hoče naskočiti mesto na štireh krajih. Nastavite se dobro, hranite svinec in smodnik, pustite gruče, da pridejo bližje, potem bo vsaka vaša kroglja gotovejšje zadela. Za zidovjem nastavite oborožene meščane kakih 20 stopinj od zida, napravite rove v katerih se meščanstvo po-

teden odpotujeta ministerska predsednika v Išel, kjer bodeta poročala cesarju.«

Nečakinja našega cesarja vojvodinja Margareta Sofija Württenberska je umrla v Gmundnu 25. t. m. po operaciji na oslabljenju.

Kmeti shod na Češkem se bode vršil 6. in 7. septembra v Velehradu.

Za Čehe nekaj koristnega. Uradna »Wiener Zeitung« je priobčila te dni cesarjevo pismo, s katerim se ustanavlja češka galerija za moderno umetnost v Pragi. S tem se hoče potolažiti Čehe, da bodo v bodočem zasedanju deželnega zbora mirni.

Zadolžena Nemčija. Naši liberalni listi so grozno vpili in še vpijejo, če je pri kakem konzumu ali pa pri kaki zadrugi nastala najmanjša nerednost, če je le kak krompir segnil ali pa fižol sprhnel. Vsak vinar v slovenskem gospodarstvu, slabo uporabljen ali pa zapravljen, jim je bil škandal. Kaki škandali in bančni polomi pa so se lani in letos na Nemškem dogodili! Zaradi tega so finance v Nemčiji zelo slabe. Celo »Frankf. Zeitung« piše: »Še pred nekaj leti smo se bahali s preostanki po 100 milijonov na leto, zdaj pa imamo toliko primanjklaja, in dolgovi še vedno rastejo. Leta 1901 smo si morali 204 milijonov mark izposoditi, letos si jih bomo 136 milijonov; razven tega pa že imamo 2813 milijonov mark dolga«. Ne, Nemci nas ne bodo gospodariti učili.

Pomiloščenje ruskih dijakov. Preko Berolina prihaja vest, da je car izdal nadaljen dekret, vsled katerega so bili izpuščeni iz zaporov v različnih krajih države skoro vsi dijaki, ki so se bili udeležili nemirov v mesecu februarju. Kakih 100 je pozvanih iz Sibiriye, kjer so bili nekaj časa v prognanstvu. Vsem je dana pravica, da morejo na jesen zopet obiskovati vseučilišča.

Rusi v Južni Afriki in Angleži. V nekdanjih burskih republikah je bilo pred pričetkom vojske naseljenih lepo število Rusov, ki so se pa deloma prostovoljno, deloma prisiljeni umaknili pred vojsko v Kapstadt. Večinoma so došli tje iz Transvala in štejejo sedaj do 10.000 duš. V Kapstadtu se Rusom silno slabo godi, ker jim Angleži odreka poleg svobode večinoma vse življenske pogoje. Umevno je torej, da si žele čim preje, da bi se smeli povrniti nazaj v Transval. Toda dočim angleška vlada daje dotična dovoljenja podanikom vseh drugih dežel, jih odreka Rusom. Položaj Rusov v Kapstadtu je sedaj obupen, in da se temu odpomore, se pripravlja večja akcija za peticijo na kraljevo vlado v Londonu.

Državljanska vojna v Venezueli. Že več mesecev divja v Venezueli med vladnimi

skrije. Pripravljeno naj bo kamenje in smolnati venci. Pogumne žene pa naj pripravljajo za obzidjem vrelo vodo in olje, da ga napadovalcem vlivajo za vrat. Ženske in otroci, ki imajo srčnost, naj razbijajo s krevlji in prekljami Turkom glave in prevračajo lestvice!

»Naj živi kralj Ferdinand! Naj živi naš poveljnik!« zakličejo osrčeni vojaki.

Kakor je rekel Juričič, tako se je zgodilo. Goste trume se bližajo zidovju, baterije podvojijo ogenj. Povsod udarjajo kroglje, skačejo čez zid, podirajo strehe in padajo v hiše. Žene in otroci kriče, ko bijejo kroglje v steno, ali pa se zarivajo v prah. Pa kmalo se zopet privadijo nevarnosti ter sledijo natančno predpisu husarjev.

Naskok se prične, streljanje preneha, da ne bi ubijali svojih ljudi. Spredaj gredo vojaki z noži in samokresi, da bi pregnali brambovce. Za njimi gredo drugi z polnimi vrečami zemlje in drugih snovij, da napolnijo nasip. Nato se vrstijo naskakovalci z lestvami, da zamore jedro naskakovalcev, janičarji, priti na zidovje.

Ko se bližajo trume zidovju, nastane mučna tihota, ker orožje molči. Brambovci mesta se držijo tiho za zidovjem, tako da sovražnik oprezno pričakuje najhujšega.

četami in vstaši vojna. Vstaši so skoraj povsod zmagoviti; vodja vladnih čet, predsednik Castro je bil že večkrat tepen. Vstaši so zavzeli in oplenili luko Barcelono, ki šteje 13.000 prebivalcev. Vladne čete so se po krvavem, izgub bogatem boju udale, nakar so vstaši udrli v Barcelono, oplenili hiše in trgovine, pomorili mnogo žensk in otrok in oropali tujezemske konzule. Poveljnik, osem generalov in mnogo častnikov je bilo ujetih.

Dopisi.

Sv. Ilj v Slov. gor. (V o b r a m b o.)

Ko je bratska jareninska »mladeniška zveza« priredila dne 3. avgusta Ciril-Metodovo slavnost, se je iste polnoštevilno udeležila tudi naša narodna mladina šentiljska, posebno pa lepo število navdušenih mladeničev. Radostno, zares po bratsko so nas sprejeli vrli mladi korenjaki jareninski; a nekako sumljivo in z zobmi škripaje so nas pogledovali znani »heilovci« iz Poličke vasi. Vedeli smo, da se nekaj pripravlja. Nismo se varali; takoj je začel (in to med igro) »nekdo« iz imenovane vasi rogoviliti, se napihoval in zaletaval zdaj v jednega, spet drugega ter začel s hripavim glasom tuliti svoj »hajl«. Pomilovalno smo ga zrlili nekaj časa, ker smo itak znali, da to človeče ni pri popolnoma zdravi pameti. Pa ni hotel mirovati in je vedno bolj in bolj začel naše fante izzivati s priimki: »windische Lausbuben«, »windisches Gesindel« in mnogo sličnega. Tudi v sicer mirnemu človeku mora vskipeti kri, če se tako izziva. Ali vendar hoteli smo ga mirnim potom odpraviti. Klicali smo mu, da naj miruje, in se odstrani. A ker še ni hotel mirovati in začel besneti in ker je hotel vedeti, če so naši fantje kaj močnih kostij, se mu je tudi ta njegova vroča želja drage volje izpolnila. Kar je že tako dolgo iskal, to je našel. Mislimo, da dela sedaj doma za pečjo »grivingo« za svoje svoji novonemški omiki pristojno vedenje. — Zakaj smo ta dogodek omenili? Mi nimamo sicer navade vse obešati na veliki zvon, a naši nasprotniki so nas takorekoč k temu prisilili. Po naši okolici trosijo namreč ti posilnemški in nemčurski »pomagači« lažnjive in obrekovalne govorce, da smo šentiljski fantje hodili se v Jarenino pretepat in razgrajat, ter mnogo takega, da niti ni za javnost pisati. — Ker nam torej ti brezsrčni klevetniki kradejo našo, dosedaj neomadeževano čast in poštenje in ker nas hočejo pred svetom črniti, le zategadelj smo razjasnili, kako da se je v

Sedaj pridejo nosilci k okopu in mečejo vreče, veje in slamo v rove, da bi je zasuli, ter skušajo napraviti pot. Kar se oglasijo puške iz mesta, kroglje zažvižgajo ter se zarijejo v telesa nosilcev, ki se prično umikati. Janičarji pa silijo naprej, prislonijo lestve in stopajo na zid. Dozdeva se, kot bi se mesto spremenilo v grozen vulkan, kroglje, kamenje, ožgana drva letijo sem in tje. Na stotine naskakovalcev se pogrezne in na stotine se jih zopet nadomesti. Lestve se prevračajo in raznesejo, pa nove jih nadomeste.

Z vsako minuto narašča boj. Z »Allah«-klici drvijo gruče Turkov čez rov in poskušajo s pomočjo lestvic priti na zid. Brambovci obnemorejo, ker jim ni bila dana niti jedna minuta za počitek. Njih vrste postajajo redkejše. Že stoji deset širokih lestvic in na njih janičar za janičarjem. Prednji vihti že zastavo. Glej, tam vihra jedna že na zidu, tam pritrjujejo drugo, zopet na onem koncu se bori za prostor tretje.

»Allah zmaguje!« se razlega iz nevernikovih ust. »Allah zmaguje in njegovi verniki!« se sliši z zidovja v rove in v taborišče.

Mestjani se vplašijo in se začnejo umikati. Pa husarji imajo posebna povelja od Juričiča.

(Dalje sledi.)

resnici vršilo. — Vsakega, kdor torej trosi raznovrstne laži o nas in nam na brezsraven način spodkopava naše dobro ime, imenujemo tukaj javno brezsravnega lažnjivca in obrekovalca, ter prosimo somisljenike, da nam dotičnike javijo, da jim bomo sodnijskim potom usta zamašili. — Še nekaj! Razni »tajnaceljčki« so nas pa tudi že »neusmiljeno« obsodili. Čujte, kako! (Tovariši, ne ustrašite se preveč te obsodbe in glejte, da se vam ne bodo lasje ježili!) V »Štajerca«, ali prav rečeno v »giftno krapavico« nas bodo dali. Ah, to vam je strašno! Ali nas ne pomilujete, gospod urednik? Mi pa pravimo: le dajte nas v »Štajerca«, slobodno, če nas v vsako številko po desetkrat ali še več, slobodno vam, kajti mi se za pisarjenje tega bedastega in lažnjivega lista toliko zmenimo kot za lanski sneg. Nasprotniki bi tudi radi, da bi se prijateljsko razmerje med jareninskimi in šentiljskimi mladeniči razdrlo, kar pa, hvala Bogu, ne bodo nikdar dosegli. Še bomo šli v Jarenino, oni pa k nam, in ne bomo se zmenili za vaše grožnje, veste vi kozastokosmati nemčurji! — Toliko za danes!

Mi pa, fantje, ponosno in veselo zapojmo:

Slovenski smo fantje 'z Šentilja domá,
Slovenskega duha, slovenskega srca!
Mi smo domačini, smo gorke krvi,
Za narod živimo, za brate smo mi!

Sv. Lenart v Slov. gor. (Politična zaspčnost.) Ravno kar je preteklo tri leta, kar se je ustanovilo prepotrebno politično društvo za tukajšnji okraj. Začelo je ob svojem rojstvu prav vspešno delovati za narodno-politično probujenje našega ljudstva, katerega sadovi so se začeli tu in tam prav povoljno kazati. Ali ti veseli prepotrebni pojavi za naše še prezaspnato ljudstvo so nekoliko prehitro izginili, in je preteklo sedaj že čez jedno leto, da ni slišati o njem nikakšnega glasa. Pač pa je potrebno tako in še bolj prirejanje shodov kakor pred tremi leti. Kajti nasprotniki delujejo z vso vneto med našim še prenezavednim ljudstvom. Tedaj mislimo, da je zadnji čas, da se društvo zopet predrami in po vzgledu bližnjih enakih društev priredi več podučnih zborovanj, posebno radi bližajočih se deželnozbornskih volitev. Pač je menda uplivnim merodajnim možem v tem društvu dovolj znano, da je grdi izdajalski evangelij »Štajerčevih« nemškutarjev dovolj razširjen po našem okraju in bati se je, da v zadnjem času ne bo moglo pozvano društvo kar na mah popraviti njene brezbriznosti. Za danes dovolj, mislimo da se v kratkem času vidimo na kakšnem shodu in si tam potožimo naše neznosne kmetske in narodne težnje, če nismo primorani, da pridemo bolj z resnim opominovanjem na dan. — Na delo, časi so resni!
Goricopoljski.

Ormož. Shod katoliško političnega društva »Sloga« v Središču se je vršil preteklo nedeljo ob ogromni udeležbi. Zborovalcev je bilo blizu 2000. Ves trg je bil v trobojnicah. Predsednik političnega društva »Sloga«, dr. Omulec, je vodil zborovanje. Dr. Ploj je govoril izborna in stvarna. Ravno tako dr. Rosina o narodni samoupravi. Poslanec Spinčič je izvrstno primerjal istrijske razmere z našimi. Navdušenje je bilo velikansko. Naslednje resolucije so bile soglasno sprejete: I. Društvo »Sloga« je sklenilo pri svojem izvanrednem zborovanju v Središču dne 24. avg. 1902 zahtevati ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani; ker je isto za kulturni razvoj slovenskega naroda neobhodno potrebno. — Nadalje se je sklenilo zahtevati ustanovitev nadsodišča za vse slovenske pokrajine s sedežem v Ljubljani, ker slovenski jezik ne uživa še v Gradcu v zakonu zajamčene ravnopravnosti. — II. Društvo »Sloga« je sklenilo pri svojem izvanrednem zboru v Središču dne 24. avg. 1902 zahtevati ločitev slovenskega dela štajerske dežele od nemškega in samoupravo za slovenski del z ustanovitvijo posebnega oddelka v deželnem šolskem

svetu in pri namestniji, ker se štajerski slovenski del dežele od deželne in državne vlade v kulturnem in narodnem oziru zanemarja ter se naš denar potrat v ponemčevalne namene. — III. Društvo »Sloga« je sklenilo pri svojem izvanrednem zborovanju v Središču dne 24. avg. 1902 zahtevati, da se na Spod. Štajerju pri vseh javnih uradih, pri političnih, pri sodnih, pri davčnih, pri poštnih in pri železniških nastavlja le slovenščine v jeziku in pisavi popolnoma vešči uradniki, da se uraduje z le slovenščine zmožnimi strankami le v slovenskem jeziku in da se napisi pri javnih uradih na Slov. Štajerju, kakor tudi pečati v slovenskem jeziku preskrbijo. — IV. Društvo »Sloga« je sklenilo pri svojem izvanrednem zborovanju v Središču dne 24. avg. 1902 zahtevati, da se v svrhu višje izobrazbe naše mladine ustanovi več slovenskih meščanskih šol na Sp. Štajerskem, na vsak način pa, da se čim preje ustanovi taka šola za zahodni del Štajerja pri Sv. Juriju ob juž. žel., za vzhodni del pa v Ormožu. Nadalje naj se ustanovi slovenska občna obrtna šola v Središču, kjer bi se podučevalo v vseh obrtnih strokah. — V. Društvo »Sloga« je sklenilo pri svojem izvanrednem zborovanju v Središču dne 24. avg. 1902 zahtevati, da se žganjični davek od lastnih pridelkov popolnoma odpravi, da se daje trsje posestnikom po trtni uši opustošenih vinogradov brezplačno, da se zemljiški davek tirja še le tedaj, ko so pridelki spravljani, to je po žetvi in bratvi ter konečno, da vojaška prezentna doba traja le dve leti in da se k orožnim vajam kliče, kadar je delo na polju že opravljeno.

Sevnica. (Zahvala in prošnja.) V pretečenem šolskem letu je bila šolska mladina tukajšnje petrazredne ljudske šole deležna zopet mnogoterih podpor.

Po požrtvovalnem prizadevanju č. gosp. kateheta je bilo pred začetkom zime obdarovanih 95 ubožnih otrok, dečkov in deklic, s toplimi oblačili. Od decembra do aprila meseca pa se je vzdrževala šolarska kuhinja, kjer je dobivalo do 200 šolarjev toplo kosilo; kuhalo se je 93 šolskih dni in se razdelilo med učence 15.780 kosilc. V to svrhu porabilo se je nič manj kot 260 mernikov krompirja, 250 kil riža, 19 mernikov pšenice, več mernikov fižola, 100 kil zabele, 1 polovnjak kisa in dr.

Denarja pa se je za obleko in šolarsko kuhinjo pri ljudomilih podpirateljih šolske mladine od blizu in daleč nabralo 664 K 88 h. Darovali so v ta blagi namen tržani, okoličani ter drugi dobrotniki mladine, kateri naj oprostijo, da so njih imena ne navedejo tukaj.

Podpisano šolsko vodstvo si šteje v svojo dolžnost, v imenu šolske mladine, koji v prid so se ti milodari porabili, izreči vsem blagim darovateljem najiskrenejšo zahvalo, posebej pa še čast. gosp. katehetu Janezu Čemažar, kateri je vodil to človekoljubno podjetje in je za uredbo šolarske kuhinje prepustil v kaplaniji kuhinjo, 1 sobo in klet, nadalje načelniku krajnega šolskega sveta, gospodu Ludoviku Smole in gospodu dr. Gregoriču, ki sta porabila vsako priliko, da sta za šolarsko kuhinjo dobila kak prispevek.

Zajedno bodi dovoljena tukaj udana prošnja do vseh mladino ljubov, da bi naše učence, od katerih mnogi prihajajo v šolo iz zelo oddaljenih krajev po silno slabi poti, ter trpe veliko pomanjkanja na obleki in hrani, tudi v bodočem šolskem letu podpirali kar največ mogoče, to je, da bi z milimi darovi omogočili zopetno vzdrževanje šolarske kuhinje in delitev oblačil. V slednji namen so učence V. razreda že razrezale 87 m parhenta ter v šoli naredile več oblačil.

Vodstvo petrazredne ljudske šole v Sevnici, dne 24. avgusta 1902.

Jože Mešiček, nadučitelj.

Od sv. Marjete niže Ptuja. (Nemško uradovanje c. kr. okrajne sodnije v Ptuj.) Neštetokrat se naglašja, da imamo pravico, da se nam določijo odloki, plačilni

nalogi itd. v našem jeziku. Pravi se celo, da imamo do tega pravico po naših avstrijskih zakonih. Priporočamo torej to v pomislek in uvaževanje gospodom uradnikom pri ptujski sodnji. Znani so nam slučaj in pripetilo se nam je to tudi, da smo dobili od sodnije nemško pisane odloke, akoravno so bili obrazci dvojezični. Mi vendar nismo dolžni za par nemških uradnikov, katerim se slovensko uradovati ne ljubi, ali pa ne znajo, da se naučimo njim na ljubo nemško. To bi bilo preveč za nas. Kot dobrim državljanom, ki storijo zmiraj radi svojo dolžnost, nam pristojja pač gotovo pravica zahtevati, da storijo tudi gospodje uradniki svojo dolžnost in uradujejo ter pošiljajo vsa pisma nam slovensko pisana. Prihranili bodo mnogo sitnosti samim sebi, a več še nam, ker ne bo treba iskati človeka, ki bi nemške odloke in pisma sploh tolmačil in včasih še celo napačno.

Ob enem pa nam še vedno nemško uradovanje daje povod, da kličemo ljudstvu: »Zahtevajmo svoje narodne pravice!« našemu dičnemu poslancu gospodu Ploju pa: Daj Bog in sreča junaska, vresničiti misel, katero je izrekel, če se ne motimo v Šmarju, — tudi slovensko jezikovno vprašanje naj se reši in odpravi krivica, ki jo trpimo.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Politično zborovanje. V nedeljo, dne 31. avgusta bo zborovalo katoliško politično društvo »Sava« popoldne ob 3. uri pri »Slovincu« (v sredi med Brezicami, Artičami, Zdolami in Vidmom). Govorili bodo gg.: Cerjak (o društvenem namenu), Žičkar (o političnem položaju), Agrež (o slovenskih posojilnicah in hranilnicah).

Redka slovesnost. Prihodnji ponedeljek, t. j. 1. septembra, obhajal bo na Pilštanju velezaslužni in obče spoštovani gospod nadučitelj Jožef Čížek 50 letnico svojega plodonosnega delovanja v težavnem poklicu kot ljudski učitelj. Ta slovesnost se bo zelo svečano vršila, saj pa to tudi g. nadučitelj Čížek v polni meri zasluži. Bil je namreč vedno izboren učitelj, ki je svoje učence z besedo in dejanjem, s podukom in s prelepim vzgledom navajal k čednostnemu življenju ter jih je z nevtrudno marljivostjo podučeval v vsem lepem in dobrem. Njegovih učencev je na stotine med domačim ljudstvom, a prav mnogo tudi jih je doseglo lepe in ugledne službe. Vse tri sine, katere mu je ljubi Bog podaril, je posvetil duhovskemu stanu; najstarejši, veleč. gosp. Jos. Čížek, je sedaj dekan v Jarenini, veleč. gosp. Alojzij Čížek je meščanski veroučitelj v Mariboru, a tretji, Janez, ki je bil v družbi gg. lazaristov, doktor bogoslovja in modroslovja, je kot profesor pred 6 leti v Gradcu umrl; hčerka pa je s pilštanjanskim učiteljem Grmovšekom omožena. Vrlemu gospodu nadučitelju bo častitala cela župnija, a tudi od drugod bo prihitelo mnogo iskrenih častilcev. Na predvečer bo sijajna bakljada z godbo, v ponedeljek ob 9. uri pa slovesna sv. maša, pri kateri bode imel slavnostni govor veleč. gosp. dr. Anton Medved, profesor v Mariboru. Slovesnost bodo povelicali stanovski gospodje tovariši nadučiteljevi in mnogoteri bivši njegovi učenci. Pristrčno častitko bo gospod slavljencec dobil tudi od preč. knez.-škof. ordinarijata. Častilcem se pridružuje »Slov. Gospodar«, kojega zvest naročnik je ves čas gospod nadučitelj ter mu z drugimi častilci navdušeno kliče: »Slava gospodu nadučitelju Čížeku; živel še mnoga leta!«

Za pogorelce v Podovi so darovali mil. knez in škof dr. Mihael Napotnik 25 K. C. kr. namestništvo je dovolilo iz fonda zoper bedo 3300 K. C. kr. namestnik grof Clary

50 K ter c. kr. namestniški svetovalec in vodja c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru, grof Attems, 40 K.

Visok obisk. V torek, dne 26. t. m. je prišel na obisk k našemu premilostljivemu gospodu knezo-škofu dr. Mih. Napotniku prevzv. g. dr. Frančišek Nagl, novoimeno- vani škof v Trstu. Z našim knezoškofom je bil ob enem ravnatelj v višjem zavodu za duhovnike na Dunaju, potem pa 13 let ravnatelj znanega zavoda »Dell' Anima« v Rimu. Včeraj se je prevzvišeni odpeljal na Koroško, od koder je šel v Trst, kjer bo obhajal danes popoldne svoj slovesni prihod. Daj Bog, da bi bil isti njemu v slavo in vsem, ki mu bodo v višjo pastirsko skrb izročeni, v vsestranski blagor!

Iz šole. Stalna je postala na dosedanjih ljudski šoli v Slivnici gđc. Emilija M u s k a, dosedaj pri Sv. Lovrencu na Drav. polju, za Škale pri Šoštanju odotna pom. učiteljica gđna Antonija L i k a r, za Marenberg pa gđna Marija G r a š i c, doslej v Sv. Ilju pri Turjaku. Kot učiteljice za ročna dela so bile nastavljenje: za Majšperg in Naraple gđna Matilda J u r i c v Majšpergu; za Sv. Barbaro v Halozah gospa Roza K o s i, za Studence pri Slov. Bistrici gospa Amalija V o b i č, za Dol pri Laškem gosp. G. G n u s. — V stalni pokoj stopi g. nadučitelj Jakob Š k o f l e k v Sv. Duhu pri Lučah.

Vojaške vesti. V soboto so prišle 1., 3. in 4. baterija 3. topničarskega polka v Maribor. Potujejo iz Krškega od streljnih vaj. V nedeljo so imele tukaj počitek ter so odpotovale v ponedeljek zjutraj ob 6. naprej proti Gradcu.

Iz pošte. Poštni in brzozjavni uradnik Julius Zirngast v Vitanju je prestavljen k Sv. Andražu v Slov. gor.

V kn.-šk. dijaško semenišče v Mariboru so letos na novo sprejeti, in sicer v dostavljene razrede: Cilenšek Ivan iz Gotovelj (III. b), Zajc Josip iz Dobove (II. b), Veble Andrej iz Kapel pri Brežicah (V.), Napotnik Josip iz Konjic (V.), Jevnik Franc iz Zabukovja (VI.), Zavodnik Albert iz Šmartna pri Slov. Gradcu (IV. b), Rezman Alojzij iz Poličan (II. b), Grobelnik Ludovik iz Št. Miklavža pri Slov. Gradcu (IV. b), Lukman Franc iz Vranskega (II. b), Oštir Karol iz Trbovelj (II. b), Peršuh Anton iz Št. Lovrenca na Dravskem polju (II. b), Gaberc Martin iz Črešnjevca (VII.), Vesenjaj Pavel iz Mošgajnc (II. b), Toplak Franc iz Št. Tomaža pri Vel. Nedelji (II. b), Zelenko Franc iz Sv. Antona v Slov. gor. (II. b), Trstenjak Karel iz Št. Jurja na Ščavnici (V.), Lobnik Franc iz Slivnice (II. b), Bobič Ciril iz Šmarjete pri Ptuj (II. b), Slavič Janez iz Ljutomer (II. b). — Bilo je še 46 prošnjikov, ki to leto niso bili uslišani, večinoma zaradi pomanjkanja prostorov. Nekateri prošnjiki so pa vže tako stari, da pridejo gotovo v sedmi šoli, če ne še poprej, k novačenju. Pri teh je velika nevarnost, da bodo morali na tri leta k vojakom in ne pridejo več v bogoslovje. Pri vsprejemanju se je tudi še na to gledalo, da so tudi s celjske in ptujske gimnazije prišli nekateri na vrsto, sploh pa se je kolikor mogoče, na razne župnije obsirne vladikovine oziralo. Tisti, ki niso to leto bili sprejeti, naj se le pridno uče in drugo leto zopet potrkajo, znabiti se jim bodo pa takrat odprla vrata v dijaško semenišče.

Konkurz. C. kr. okrožno sodišče v Mariboru je otvorilo konkurz o vsem imetju bivšega društva »Posojilno društvo v Št. Lenartu na Štajerskem«, katero je vodil znani bivši župan v Št. Lenartu, A. Mrawlag. Vsi upniki se morajo pri okrajnem sodišču dne 6. septem. oglašiti, da bodo zastopali svoje pravice.

Umrli je pri Sv. Trojici v Slov. gor. dne 25. avgusta t. l. veleč gospod P. Gelazij Rojko, mašnik iz reda sv. Frančiška. Rojen je bil 24. januv. 1832 pri Sv. Petru poleg Maribora, posvečen 26. julija 1857. Že večkrat sprevidenega je zadela nepričakovano srčna kap. Bog daj občeljubljenemu katehetu,

pridigarju in spovedniku obilega plačila v nebesih! — Dne 15. t. m. je umrl v Slivnici pri Celju posestnik in cerkveni ključar Jak. Lesnika. Rajni je bil mož blagega značaja, trdne slovenske korenine in vnet za vse dobro. Storil in skrbel je mnogo za domače cerkve in za šolo. Naj v miru počiva blagi mož! — V Svetinjah pri Ormožu je umrla dne 22. avg. nadučit. soproga gospa Marija Vauhnik roj. Taler. N. v m. p.! — Prejšnji teden je umrla v Ausse na Štajerskem grofica Karolina Vetter von der Lilien, soproga predsednika državnega zbora.

Tečaj za vporabo sadja in zelenjave se bode vršil od 22. do 27. septembra na mariborski sadjarski in vinarski šoli. Ker je poduk prost, se lahko tega tečaja marsikdo udeleži. Natančneje v dotičnem inseratu.

Predstavljaljem „Divjega lovca“ naznanjamo, da morajo za predstavljanje »Divjega lovca« imeti dovoljenje od upravnništva »Dom in Sveta« v »Marijanišču« v Ljubljani, ki je prevzelo lastništvo. Brez dogovora z lastništvom »Dom in Sveta« ni dovoljeno uprizorjanje »Divjega lovca.«

Lepo slavnost so obhajali dne 19. avgusta pri Sv. Antonu na Pohorju. Pri svojih faranih zelo priljubljeni župnik č. gosp. Fran Slavič je bral srebrno sveto mašo. — Zlato poroko pa sta obhajala 78letni starček gosp. Anton Mravljak, po domače Vidmar s svojo 79letno soprogo Barbiko. Oba sta še čvrsta in čila in se ozirata že v četrti rod, ki šteje sedem pravnukov.

Za sestanek naših nepolitičnih društev se je podaljšalo oglašanje do 2. septembra. Do tega dne naj se nepreklicno oglase vsi, ki so se še zapoznili. Društvo je oglašeni že lepo število. Shod bo po dosedanjih prijavah soditi uprav sijajen. Opozorjamo še enkrat, da bi bilo posebno želeli, da pridejo na ta shod tudi udeležniki iz župnij, ki doslej nimajo izobraževalnih društev. Dne 7. in 8. sept. na svidenje v Ljubljani vsi, ki ste navdušeni za izobrazbo našega ljudstva!

10 kron je poneveril hlapec gostilničarja Spaceka v Mariboru, 40letni Jožef Dobnik iz Sv. Mihela. Gospodar ga je poslal po pivo, ter mu dal denar naj pivo takoj plača. Iz 20 kron je dobil 10 kron nazaj. Te pa Joža ni oddal, ampak jih je zapil. Ko je prišel zvečer nazaj je bil še povrh proti gospodarju surov. Seveda je ta poslal po policaja, kateri ga je odvedel.

Tepež. V noči na nedeljo sta se pripravili domu grede zidarska pomočnika Anton Letnik in Janez Dražbaher iz Karčevine. Ko prideta do gostilne pri »Treh ribnikih« zbolel je Letnik Dražbaherja trikrat z nožem. Letnik ima dve rani na vratu in jedno na trebuhu. Smrtono varno ranjenega so prenesli v gostilno, ter poklicali zdravnika, kateri je odredil, da se mora takoj prepeljati v bolnico. Letnik je že pod ključem.

Vlak je povozil v noči na ponedeljek pri postaji Ribnica ob kor. žel. železničnega čuvaja Weingerla. Truplo je strašno razmesarjeno, bil je takoj mrtev.

Zaradi tatvine je obsodilo graško sodišče 19letnega hlapca Janeza Nendl, iz Studenc pri Mariboru na 8 mesecev težke ječe z jednim postom in trdim ležiščem vsak mesec. Po dovršeni kazni pride v prisilno delavnico.

Nezvest hlapec. Stavbeni mojster Glaser v Mariboru je poslal svojega hlapca Kmetiča prejšnji teden 800 kron menjat. Ker se pa isti ni več prikazal, naznanil ga je policiji. Čez nekoliko dni so nezvestega hlapca prijeli v Zagrebu, kjer je že veliko denarja v slabi tovaršiji zapravlil.

Zavoljo razžaljenja veličanstva je bil obsojen pri mariborskem okrožnem sodišču delavec Karol Schnell na 2 meseca težke ječe.

Strašna nesreča. V soboto popoldne ob 3. uri je povozil brzovlak pri postaji Hoče 4letnega fanta Petra Šurec, sina posestnika Janeza Šurec. Strojvodja je opazil nesrečo ter je ustavil vlak. Fanta, katerega je strašno

razmesarilo, odrezalo mu je obe nogi ter ga tudi na glavi močno poškodovalo, je vzelo železnično osebje v vlak, kjer so ga z robci obvezali. Predno je prišel vlak v Maribor je otrok umrl. Truplo so prepeljali v mestno mrtvašnico. — Fant se je baje oddaljil od hiše ter se je šel igrat na železnični tir, kjer ga je nesreča doletela. Stariši pazite na svoje otroke!

Nagla smrt na poti k božji službi. Na praznik Marijinega vnebovzvetja je šel kmet Fr. Zupe, oče vrlega narodnjaka, okrajnega odbornika lenarškega in načelnika benediške posojilnice Franca Zupe, veleposestnika pri Sv. Benediktu, k službi božji. Mej potjo se mu vlije kri, starček se zgrudi in mrtvega so zanesli domu.

Posojilnica pri Sv. Benediktu v Slov. gor. je imela od Velike noči okoli 30.000 K (Nande od Sv. Trojice! beri: tri-deset tisoč kron) prometa! Hvala Bogu, hvala pa tudi vrlim možem, ki so nam posojilnico oskrbeli in jo tako skrbno vodijo. Kmetje benediški! Bodite složni, edini in ne bo se vam več treba klanjati gospodom po mestih in trgih in kar je najmenitnejše: dobiček ostane doma!

Pri Sv. Benediktu, kakor sploh po Slovenskih goricah razsaja že od Velike noči hud kašelj med otroci. Veliko, zlasti mlajših, jih pomrje. Bolezen navadno traja deset tednov. Kašelj je silno mučen, ubogi otrok postane skoro črn, kadar ga napade. Zdravniki pravijo, da zoper to bolezen ni zdravila.

Trije odpadniki — trije županovi sinovi! Pri Sv. Lenartu v Sloven. goricah je vse mogoče, tudi to, da šteje majhni trg že tri odpadnike od katoliške cerkve in kar je najmenitnejše vsi so sinovi županov! Prvi je sin rajnega župana Mravljaka, drugi je sin bivšega začasnega župana dr. Wittermana in tretji novi odpadnik je sin sedanjega župana Sedmineka. Lenarčani! trikrat »hajl«!

Nova c. kr. orožniška postaja se je ustanovila pri Sv. Marjeti ob Pesnici.

Brzovlak je trčil 22. t. m. na postaji Spielfeld ob $\frac{1}{3}$ 3. zjutraj v stroj tovarnega vlaka. Ponesrečil se ni nikdo razun kurilca, ki je lahko poškodovan. Od brzovlaka sta se poškodovala 2 vozova. Tudi stroja od obeh vlakov sta bila za nadaljno vožnjo nerabljiva. V brzovlaku se je peljal cesarski namestnik iz Dalmacije, baron Handel, iz Dunaja v Zadr.

Velikodušen dar. Gosp. J. Pečnik, veleposestnik v Teharjah, je daroval dijaški kuhinji v Celju 2000 K. V imenu slovenskih dijakov kličemo velikodušnemu darovalcu: Tisočero Bog plati!

V Radencih imeli so dne 24. t. mes. volitev občin. predstojnika in je bil taistim voljen g. Anton Divjak že v četrtočas. Občinskim svetovalec pa g. Jakob Zemljčič in g. Franc Kurbos. Vsi trije so dobri kristijani in odločno zavedni Slovenci, od katerih smo prepričani, pa bodo vselej branili in varovali naše narodne koristi ter ne bodo nikdar uklonili tilnika tukajšnjim privandranim posilincem.

Izžrebanje porotnikov v Celju. Za III. letošnje porotniško zasedanje so bili izžreban naslednji porotniki: Lakič Avg., trgovec; Petriček Karol, slaščičar; Suhač Mat., gimn. prof., vsi iz Celja; Glinšek Mat., posestnik iz Zgornje Hudinje; Bikovšek Mih., posestnik iz Gradiša; Rezar Jos., posestnik v Trnovljah; Majcen Fr., gostilničar iz Proseniške; Rataj Jos., posestnik v Hrušovcu; Kresnik Jan., posestnik iz Slan; Grasselli Jos., trgovec od Sv. Jakoba; Zdolšek Nik., pos. in gostiln. iz Svetelka; Končan Anton, posestnik in gostilničar iz Višnjevsi; dr. Kašpar Vin., zdravnik na Vranskem; Mazil Blaž, pos. v Grajskivasi; Uratnik Vinc. pos. iz Polzele; Sket Anton, pos. v Lembergu; Kranjc Jos., poset. in trg. v Gornjemgradu; Elender Anton, pos. v Mozirju; Gračner Fr., pos. v Dolu; Kajtna Ant., posestnik v Loki; Kene Fr., posest. v Piršembregu; Mohorčič Jos., velepos. v Starivasi pri Vidmu; Druš-

kovič Jos., trg. v Kozjem; Černelč Jos., trg. v Št. Petru; Debelak Fr., pos. in mlinar v Prelazu; Leskošek Iv., pos. in gostilničar v Virštanju; Pototschnig Fr., usnar v Slov. Gradcu; Fischer Val., pos. pri Sv. Martinu; Werdnig Jos., trgovec z lesom v Mislinjah; Orel Adolf, trg. v Šoštanju; Dvornik Ivan, posestnik v Družmirjah; Oštir Iv., pos. pri Šemricu; pl. Adamovich Karol, velepos. v Velenju; But Al., pos. v Kostrivnici; Stern Ant., mesar na Slatini. Nadomestni porotniki: Deteček Jurij, notar v Celju; Wamprechtsamer Leop., krojač v Celju; dr. Ivan Dečko, odv. v Celju; Janič Jakob, posest. v Freienbergu pri Celju; Malis Anton, pos. v Gaberjih; Bincl Al., pos. v Skofljivasi; Pisanec Fr., pos. v Vesoljah; Saveršnik Jurij, pos. pri Sv. Petru; Pikel And., pos. v Žalcu.

Iz Artič se poroča: V ponedeljek 18. avgusta sta obhajala tukaj Franc Zajc in Katarina rojena Sodič zlato poroko. Skupne sta imela tisti dan 160 let, 7 mesecev in 28 dnij. Oba sta še popolnoma krepka in zdrava. Dal Bog, da bi še mnogo let, do najskrajnejše meje človeškega življenja, uživala doseđanj zakonsko srečo.

Ponesrečil se je pri streljanju proti toči viničar Tomažič iz Partina. Ko je basal topič, se je smodnik naglo vnel ter viničarja tako ranil, da so ga morali odpeljati v mariborsko bolnišnico.

Zgorelo je dne 25. avgusta t. l. posestvo N. Stajkovo v Vogričevcih okraj Ljutomerski. Prišli so gasilci iz Logarovec in Cezanjevec, da so mu obranili hišo in nekaj pritiklin.

Zblaznel je v Mariboru pekovski pomočnik Pongračič iz Varaždina.

Sejmi na Spodnjem Štajerskem meseca septembra. Lučane 22., Kapela pri Brežicah 17., Zdole 15., Sv. Lovrenc v Prošinu 1., Vojnik 9., Negova (samo za blago) 9., Sv. Peter pri Radgoni 22., Ivnicca 15., Zreče 1., Sv. Gore pri Sv. Petru 9., Pilštanj 29., Podsreda 21., Golobinjak pri Planini 15., Sv. Jedert 9., Laško 22., Arnož 24., Gabersdorf 1., Gomilica 9., Lang 11., Sv. Vid 15., Cven 9., Veržej 29., Marnberg 29., Remšnik 24., Vuhred 4., Frauheim 22., Kamnica 1., v Šmihelu pri Ljubnem 10., prvi plemenski sejem za govejo živino mursko dolske pasme.

Žitne cene. V Mariboru: 1 hl pšenice 15 K 80 v, rži 13 K 40 v, ječmena 13 K 80 v, ovsca 14 K 40 v, koruze 13 K 80 v, prosa 15 K 20 v, ajde 13 K 40 v, fižola 20 K. Na Dunaju: 50 kg pšenice 7 K 85 v, rži 6 K 65 v, ječmena 7 K 25 v, koruze 5 K 60 v, činkvanta 6 K 50 v, ovsca 7 K 55 v.

Cerkvene stvari.

Veliko romanje k Mariji Pomagaj. Drugikrat so letos štajerski Slovenci s posebnim vlakom pohiteli k Mariji Pomagaj na Brezje. Udeležba je bila večja od lani, blizu 1200 romarjev nas je bilo. Posebni vlak je letos oskrbel in romanje vzorno vodil laporski župnik M. Medved. Nestrpno smo čakali v Mariboru romarji iz Slov. goric in od drugod ure odhoda. Takoj, ko smo zasedli vozove, so se začele glasiti navdušene slovenske Marijine pesmi. Romarji in romarice so vrstoma celo pot molili in pevali. Na vsaki postaji do Zidanega mosta smo dobili prirastek. V veličastni procesiji smo korakali od Otoč k Mariji Pomagaj in bili od brezjanskih oo. frančiškanov najljubezniveje vsprejeti. Ob deseti uri je daroval slovesno sv. mašo romarski vodja župnik Medved, pridigoval pa profesor dr. Medved; zvečer pridigo je imel profesor Vreže, slovo drugi dan pa duh. svetovalec, Jurkovič. V ponedeljek 18. avg. popoldne so romarji opravili spoved, v torek zjutraj pa pristopili k skupnemu sv. obhajilu. Vse pričakovanje je preseglala zares veličastna procesija v ponedeljek zvečer okrog cerkve, v kateri so romarji z gorečimi svečami v rokah pevali lavretanske litanije. V procesiji je šlo čez 20 duhovnikov izmed teh jih je bilo 15 iz Štajerskega, ki so spremljali romarje. Veliko

število romarjev je deloma v ponedeljek, deloma v torek pohitelo na vozovih na Bled. Tu si bil lahko vsak čas priča, kako se naše priprosto ljudstvo kar ni moglo načuditi izredni lepoti bleškega jezera in celega kraja. Ščolničev pa ti je donelo navdušeno petje romarjev na uho. Celi dragi dan je znani zvonček v otoški cerkvi pel. Da bi se pač vsem romarjem njih želje izpolnile! Ker je bilo vreme jako ugodno, ostanejo utiski z Bleda nepozabni. Kajpada smo oba dneva občudovali tudi planinskega orjaka Triglava. Spominjali smo se na Brezji v gorečih molitvah prevzvišenega našega nadpastirja. Odposlal se jim je sledeči telegram: »Nad 1200 Vaših, Vam iz srca udanih Lavantincev se Vas na Brezji pri Mariji Pomagaj prav spoštljivo spominja ter moli za Vaš časni in večni blagor.« Jurkovič, Medved, Vreže, dr. Medved. Prevzvišeni so takoj odgovorili sledeče: »Vam in vsem romarjem, ki so pobožno molili za mene pri Mariji Pomagaj, se za to ljubezen iskreno zahvaljujem. Vedite, da tudi jaz ne bom nehal Vas blagoslavljaliti in za Vas moliti.« Mihael, knezoškof. V torek ob 11. uri smo se po vročih priporočilih ljubeznivi Mariji Pomagaj, okrepečani z romarskim blagoslovom ločili od milostnega kraja. V nepregledni procesiji smo med popevanjem litanij hiteli na Otoče. Dospevši v Ljubljano, smo si v treh urah ogledali glavne znamenitosti slovenske prestolnice; vsem romarjem so se posebno dopadle cerkve in narodno lice mesta. Ob 6. uri smo zopet zasedli vlak in hiteli v svojo ožjo domovino.

Duhovniške spremembe. Č. g. Josip Sigl je dobil župnijo Sv. Križa v Trbonjah. Prestavljen je č. g. Jožef Erker iz Št. Jurija na juž. železnici v Vitanje; Franc Gartner iz Hoč za I. kaplana na Vransko; na novo so nastavljeni č. g. novomašniki: Andrej Lovrec kot II. kaplan v Hočah, Jožef Skvarč kot kaplan na Kalobji, Makso Ašič kot II. kaplan v Št. Juriju na juž. železnici. Prefekt v dijaškem semenišču je postal č. gosp. Avguštin Stegenšek.

Sv. misijon so imeli pri Sv. Juriju v Slov. goricah. Vodili so ga č. gg. lazaristi Kitak, Klančnik in Krivec. Udeležba je bila obilna. Mladenci so pristopili k Marijini družbi skoraj vsi, tako da jih je blizu dvesto.

K Materi Gorski pri Sv. Petru pod Mariborom! Kakor druga leta bodo gotovo tudi letos ob Mali Gospojnici mnogoštevilni romarji pohiteli na prijazni hribček k Materi Gorski. Naznanja se, da je že poskrbljeno za spovednike, da vsak lahko opravi svojo pobožnost. Spovedovalo se bo spodaj v farni cerkvi in na Gori v romarski cerkvi, in sicer že v nedeljo popoldne t. j. 7. septembra.

Društvena poročila.

Odbor „Slov. pev. društva v Ptuj“ usoja si uljudno opozarjati p. n. pevke in pevce ter prijatelje našega društva, da se dan koncerta t. j. 7. sept. t. l. bliža ter vabi s pristržno prošnjo, da se blagovole prav mnogobrojno udeležiti. Kdor želi prenočiti, naj se blagovoljno že poprej oglasi pri odboru. Častite pevke in pevce prosimo, da blagovole prinese note s seboj. Društva ozir. pevke in pevci naj blagovole naznaniti, kateri nameravajo tekrovati. Skupna pevska vaja za Ptuj in Ormož bo v sredo, 3. sept. ob 6. uri zvečer v Narod. domu. Na veselo svidenje!

Zveza slovenskih posojilnic ima v četrtek, dne 11. septembra t. l. ob 10. uri predpoldne v Narodnem domu v Celju svoj redni občni zbor.

Veselica pri Sv. Lovrencu nad Mariborom se vrši v nedeljo, dne 31. t. mes. Za izvrstno zabavo in dobro postrežbo je preskrbljeno. Vozovi iz postaje do Sv. Lovrenca so na razpolago. Vlak odide iz Maribora ob 2. uri popol. — Slovenci iz Maribora in okolice! Vaša sveta narodna dolžnost

je, da se kolikor mogoče v obilnem številu udeležite te veselice!

Iz Marnberga. Zborovanje Ciril in Metodove podružnice se bo vršilo dne 8. sept. popoldne ob 4. uri na stari pošti ali v našem Narod. domu. Igrali bodo tamburaši. Prav prijazno so povabljeni vsi Slovenci, domači in drugi; saj se gre za našo milo domovino, za katero vsak vnet Slovenec iz srca rad »Mal položi dar — Domu na altar.«

Iz Slovenskih goric. Mladenci Slovenskih goric! Dne 8. septembra priredi bralno društvo pri Sv. Benediktu v Slov. gor. veliko mladeniško slavnost v probujo slovenske mladine. Na dnevnem redu je petje in tamburanje domačega pevskega in tamburaškega zbora, slavnostni govor in šaljiva igra »dr. Vsezna!«. Prijazno Vas vabimo, vrli mladeniči, da se v obilnem številu udeležite te slavnosti. Vodje bralnih društev in mladeniških zvez, kakor vodje tamburaških in pevskih zborov naj skrbijo za to, da se vsaj po eden mladenič vsakega društva ali župnije nauči kratak govor, in da bodo zamogli pevci in tamburaši vmes nastopiti. Zlasti naj se vadijo mladeniči v znani velegrajski himni, da jo potem vsi zbrani mladeniči skupno zapojejo.

Odbor.

Sv. Lenart v Slov. gor. V nedeljo dne 31. avg. priredi bralno in gospodarsko društvo na vrtu tukajšnje posojilnice veselico pri kateri sodeluje slavni mešani zbor iz Jarenine. Ob jednem bo na ta dan ljudsko predavanje slov. akad. društva »Bodočnost«, ki je posebno za kmetsko ljudstvo velike važnosti, ker govori med drugimi tudi gospod ekonom Slekovec o vinarstvu in njegovih sovražnikih. Slovensko ljudstvo! Ne zamudi važne prilike se poučiti o stvareh, ki so za napredek in boljšo bodočnost tako velikega pomena!

Iz drugih krajev.

Nesreča na morju. V soboto 16. avg. se je zaletela angleška barka »Highfield« v kapstadtski luki na nemški parnik »Kaiser« ter se je takoj potopila. 23 mož je utonilo, 4 so se rešili.

Dva mučenika. V pokrajini Hunan na Kitajskem so usmrtili Kitajci dva misijonarja po imenu Bruce jin Lewis, in sicer so oba pretepli do smrti.

Češko „Celje“. V nedeljo 18. avgusta so imeli češki »Sokoli« v mestu Iglavi na Češkem slavnost. Kako nesramno in surovo so Nemci ravnali s Čehi, se razvidi iz sledečega. — Ko je iglavski podžupan Inderka prepovedal plesni venček, pripomnil je tajnik slavnostnega odbora, da je obdržavanje slavnosti že dovoljeno od namestništva. »Halten Sie's Maul« (držite gobec), odgovoril mu je na to podžupan. Tako postopanje dozdevalo se je nekemu navzočemu sokolu vendar presurovo in je očital podžupanu, da vendar ne pristojata tako odgovarjati. Ta opazka je podžupana tako razkačila, da je dal Sokola takoj aretirati. Osem redarjev je gnalo na to dotičnega na policijo, razdivjana nemška druhal pa je temu činu ploskala in tulila znano izdajsko pesem »Die Wacht am Rhein«. Ko so prihajali Sokoli, jih je pred poslopjem »Česke besede« nemška druhal sprejela z divjim tuljenjem in žvižganjem. Vsakemu posameznemu Čehu sledila je tolpa nemških divjakov, ki so prežali nanj kakor divje zverine. Ker je nevarnost postajala vedno večja, zahtevalo se je od podžupana, naj pozove vojaštvo na pomoč, česar pa isti ni hotel storiti, češ, da to še ni potrebno in da bi se iglavsko prebivalstvo potem le še bolj razburilo. Veliko razburjenje pa se je polotilo med češkimi gosti, ki so bili zbrani v »Besedi«, ko so prinesli krvavečega Sokola Komareka, katerega je neki nemec z nožem sunil v glavo. Najhujše pa je bilo zvečer, ko so se hoteli gostje na vozovih odpeljati. Nemška pijana in zdivjana banda se je liki volkovom vrgla na vozove in Čehi so morali zopet

povrniti se v »Besedo« ter tam čakati, dokler je prišlo vojaštvo na pomoč. Še le potem, ko je vojaštvo razgnalo nemške divjake, so se mogli Čehi odpeljati.

Sovražnik žen. V ravno izišlem 9. zvezku »Ruskega arhiva« pripoveduje V. Šiman zanimive reči o generalu Helwigu, ki je bil za časa Nikolaja I. poveljnik dvinske trdnjave. Stari Helwig je bil neizprosni sovražnik žensk ter se jim je izogibal že od daleč. A carici Aleksandri, soprogi Nikolaja I., se nekoč vendar ni mogel izogniti. Car je namreč prišel v Dvinsko ter dejal Helwigu, ko je hotel pregledovati vojsko: »Ljubi Helwig, ti se vsedeš v voz poleg carice.« Helwig se je zdrznil in rekel: »Vaše Veličanstvo, še nisem tako star, da bi moral sedeti v kočiji.« »Ne, ker si star, nego radi tega, ker ti edini moreš vse carici razložiti, hočem, da sedeš v kočiji.« »Poleg nje!« je vzdihnil general. Drugi dan se je Helwig vozil s carico, a bil je čmeren, malo je govoril in kolikor je le mogel, je kazal carici hrbet. Car, ki je vedel za Helwigovo žensko mržno, je jahal blizu in se je jako veselil, ko je gledal čmernega generala in svojo soprogo, kateri ni nič kaj prav ugajala generalova nevljudnost. Pregledovanje vojakov se je končalo, in car je gratuliral generalu in dejal: »Carica in jaz se vabiva k tebi na čaj.« General je komaj mogel izgovoriti: »Nimam gospodinje, Veličanstvo, saj sem samec.« »In zakaj se ne oženiš?, je poizvedoval car, »jaz bi imel za te izvrstno partijo.« »Zato sem, Veličanstvo, že prestar.« »Eh kaj, star!« ga je izpodbijal car. »Kdor more več ur na dan sedeti v sedlu, ni še star za zakon. Toda čaj hočem piti pri tebi. Naprosi carico, naj nam pri tebi gospodinji.« S težkim srcem je general moral to storiti in s težkim srcem je tudi srebral čaj, kojega mu je nalivala carica. Najhujše delo pa ga je še čakalo; pri odhodu mu je ponudila carica roko k poljubu. Premagal se je in z zardelim obrazom je ustregel etiketi. Ko pa so gostje odšli, je začel general očiščevati svojo dvorano: sam si je večkrat izplaknil usta in obrisal ustni, stopil je v toplo kopel, vzel drugo perilo in oblekel novo uniformo. Svojo obleko je pustil osnažiti in svoje stanovanje izkaditi. Stol, na katerem je sedela carica, pa je dal prevleči z drugim suknom!

Vlak skočil iz tira. Pri Czerepkoutz v Galiciji je skočil osebni vlak, v katerem se je peljalo 183 oseb, iz tira. Vlak je skočil iz tira samo nekoliko metrov pred mostom čez reko Seret. Še nekoliko metrov in vlak bi bil padel v reko in zgodila bi se najstrašnejša nesreča. Nekateri vozovi so se popolnoma zdrobili. Ranjenih je 32 oseb. Veliko čudo je, da ni nobena oseba mrtva.

Turški Pavliha. Turki pripovedujejo vsakovrstne vesele dogodbe o nekem Nazredin-hodši. Nekega dne sedel je Nazredin ob ribniku in gledal, kako trop rac veselo plava po vodi. Obsla ga je želja po račji pečenki. Stegnil je roko, da bi zagrabil raco, a živalice so hitro smuknile po vodi. Nazredin se je praskal za ušesi, potem pa vzel iz žepa kos kruha, ga začel drobiti, ter je posamezne kose pomakal v vodo in jih z vidno slastjo užival. Mimoidoči ga vpraša, kaj da je. »Sin oslov«, zadere se mojster Nazredin, »ali ne vidiš, da jem račjo juho.« — Nazredin-hodša je imel osla, katerega je navadno jezdil. Nekega dne ga prosi sosed, naj mu posodi osla. Nazredin odgovori, da ga nima. Kakor nalašč, začne v istem trenutku v hlevu osel rigati. »Saj ga slišim vpiti« odgovori sosed. »Čudno!« zavpije Nazredin, »ti torej bolj veruješ oslu nego meni, meni sivobradatemu možu.« In zaprl mu je pred nosom vrata. — Nekega dne je šel hodša na trg, napolnil svojo vrečo z zelenjavo, jo zadel na svoje rame in zlezal z vrečo na rami na svojega osla. Ko tako jezdi, vpraša ga nekdo: »Nazredin, zakaj vreče ne pritrdiš na sedlo?« Nazredin odgovori: »Da je ubogemu oslu ni treba nositi.«

Čuden slučaj ponesrečenja. V Parizu je zaspal nedavno mlad mož Henrik Laporte

z nožem v roki, s katerim je prerezal neko knjigo. Ponoči je imel mož neprijetne sanje, vsled česar se je premetaval v postelji in je padel naposled na tla in sicer tako nesrečno, da se mu je zabodel nož, ki ga je še držal vedno v roki, v prsa. Težko ranjenega so odpeljali v bolnico.

Jednajstletni morilec. Pred sodiščem v Saint Nazaire na Francoskem je stal te dni 11letni deček Louis Mahé, obtožen — umora. Šestletni deček Louis Jarno ga je obdolžil umora. Mahé je dečku zvezal noge, pritrdil na noge težak kamen in šestletnega dečka vrغل v vodo, kjer je utonil. Sodišče je 11letnega morilca oddalo do njegovega 20. leta v poboljševalnico.

Nova iznajdba za poštni promet. Poštni uradnik Bächler v Kreuzlingen je izumil stroj, ki omogočuje, da vlaki tudi na postajah, na katerih ne obstanejo, oddajajo in sprejemajo poštno pošiljatve. Ta iznajdba je praktičnejša od one, ki jo že rabijo v Ameriki.

Novodobni Metuzalem. V ruskem selu Marevka živi starec, ki je star 127 let. Njegova mati je doživela 120 let in je do smrti opravljala poljska dela.

Grozen potres. V zgornjem delu Santa Barbara county v Ameriki je bil silen potres, ki je porušil cele vasi. Sicer je bilo več malih sunkov že od 27. julija, toda ljudje se niso brigali za to. Nakrat pa se je pričelo tako silno tresti, da so ljudje bežali iz hiš ven pod milo nebo. V pol ure je bilo sedem hudih sunkov, ki so popolnoma spremenili površje enega dela Santa Barbara county. Kos zemlje 15 milj dolg in štiri milje širok, je bil razkopen, novi griči so nastali in vse vasi so bile porušene. Posebno hudo je razdejano mesto Los Alamos, kjer so se morali vsi ljudje izseliti. Na tisoče dolarjev škode se je tudi prigodilo v Dallard, Santa Ynez in Lampoo.

Gospodarske drobtinice.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

Pojdimo zopet k gornjemu primeru. Mi n. pr. žito pridelujemo in zrnje prodajamo. Ž njim prodamo 45.76 kg dušca, 11.44 kg kalija in 17.38 kg fosforove kisline. 100 kg dobrega sena ima po Wolfu v sebi 1.55 kg dušca, 1.6 kg kalija, 0.43 kg fosforove kisline.

Prilčno 30 q krme bode zadostovalo, da se ž njo posredno, namreč ko je pokrmljena, povrne njivi dušec, ki se je prodal v zrnju. Da se povrne fosforova kislina, bi pa bilo treba $17.38 : 0.43 = 40.5$ q dobre krme. Na oralu travnika priraste n. pr. 25 q krme. Ta krma bi skoro zadostovala, da dušec povrnemo, a če bi fosforovo kislino hotel povrniti, bi bilo potreba še 15 q krme več. V takem slučaju kaže na vsak način v pomožnih gnojilih s fosforovo kislino pomnožiti. Če bi hoteli z živinskim gnojem dovolj fosforove kisline njivi dati, tedaj bode razmerje le neugodno ostalo, kajti v enakem razmerju se pomnožita tudi dušec in kali, pa fosforova kislina bode vedno v manjšini. Dušec in kali se torej ne bosta dobro izkoristila in na ta način ni mogoče najvišji vspeh, ki se sploh doseči zamore, doseči. Žito bode menda vsled preobilnega dušca in kalija poleglo, zrna pa ne bode bogsigavedi koliko. S pomožnim gnojem, ki ima mnogo fosforove kisline, bode pa razmerje naenkrat ugodno. Iz tega je razvidno, da pomožna ali umetna gnojila nimajo ravno namen

živinski gnoj popolnoma nadomestiti, temveč le pravo razmerje redilnih snovi ohraniti, vsled tega največje pridelke omogočiti. Če je gnoj star in če se je ž njim slabo ravnalo, tedaj pa zna tudi dušca manjkati. Pameten kolobar na polju to razmerje precej premeni. Mnogoteri poskusi na polju so tudi v naših krajih v resnici pokazali, da so naše zemlje večinoma potrebne fosforove kisline. Pri žitu se nje vpliv neposredno po nje porabi menda še ne bo pokazal kaj imenitno, pač pa se bo v kolobarju nje vpliv jako dobrodejno pojavil.

Pri večletnih rastlinah, n. pr. pri vinogradih, sadonosnikih itd. skušamo redilne snovi v isto razmerje spraviti, v katerem so v pridelkih in potem pa to razmerje ohraniti.

Iz teh primerov je razvidno, da tam, kjer je dovolj travnikov, zamoremo naša zemljišča z živinskim gnojem vedno pri moči ohraniti. Najvišje mogoče pridelke bomo pa šele pri porabi pomožnih gnojil dosegli. Seveda treba pa tudi travnike z redilnimi snovmi, katere potrebujejo, zalagati.

B. Na rastlinah samih

tudi lahko prilično opazujemo, katerih snovij manjka v zemlji. Kjer manjka fosforove kisline v zemlji, tam bode pri sicer vgodnih okoliščinah razmerje med slamo in zrnjem za kmetovalca neugodno, drevo ali trs bode znabiti bujno raste, pa manj sadja bode. Kjer fosforove kisline manjka, imajo rastline tako nekako posebno, bolj rudečkasto barvo.

Kjer manjka dušec v zemlji, tam je rast rastline bolj borna.

Kjer rastejo nekatere plevelne rastline n. pr. kislica, manjka apna.

Pri neugodnem razmerju med dušcem, fosforovo kislino in kalijem, kjer dušec prevlada, se rastline nenaravno bujno razvijajo in pridelek je mnogo slabši n. pr. pri vinu, hmelju, sadji itd. Vlažna zemlja potrebuje manj dušca nego bolj suha.

C. Kemična analiza zemlje.

Kemična analiza sama po sebi v tem slučaju ne hasne toliko, kakor se navadno misli. Ona lahko dokaže, toliko je te ali one snovi v zemlji, če pa je ta v rastlinam pristopni obliki, tega ne more dokazati. Kmetovalci, ki zahtevajo na podlagi kemične analize zemlje natančne recepte za gnojenje, se večinoma varajo. Nakopali si bodo večkrat za nepotrebna gnojila nepotrebne stroške. Najboljše je, če kemično analizo podpira

D. Poskus v malem na dotičnem zemljišču samem.

Najbolje je, da kmetovalec s svojim poljem sam govori. Če je zna prav vprašati, mu bode polje tudi točno in odločno odgovorilo in ga marsikatera zgube varovalo. Naj se delajo poskusi v malem. Pripravi se polje tako, da najdejo rastline po celem enako ugodne pogoje za rast. Na tem polju odmeri se več bolj ozkih pa bolj dolgih prog vštric. Te proge se s koli zaznamujejo. Med vsakima dvema progama za poskus pa mora biti ena ločilna progama vmes, tako, da pri raztresanju gnojil ne prehajajo ta na sosedni del, kjer bi potem natančnost poskusa motila. Pripravimo n. pr. osem delov. (Dalje sledi.)

Listnica uredništva. S. F. v G.: Ne! Gospod Korošec se vrne s svojega potovanja šele danes, Pišite mu sedaj osebno!

Loterijske številke

Trst 23. avgusta: 77, 5, 8, 68, 30.
Linc 23. avgusta: 84, 41, 57, 9, 28.

Društvena naznanila.

- Dne 31. avg.: »Kmet. bral. društva v St. Lovrencu nad Mariborom« veselica v prostorih g. Skačaja.
» » » »Bralnega društva na Dolu« občni zbor. Po občnem zboru prosta zabava v prostorih Peklarjeve gostilne. Začetek ob polu 4. uri popoldne.
» » » »Žiškega bralnega društva« ljudska veselica s petjem, igro, godbo in plesom na vrtu gostilne Ivana Gosaka. Začetek ob polu 4. uri popoldne.
» » » »Marijine družbe v Hajdini pri Ptuj« papeževa jubilejna slavnost s petjem, slavnostnim govorom, gledališko igro. Začetek ob 3. uri popoldne.
Dne 21. sept.: »Gasilnega društva v Logarovcih« tombola v gostilni Ivana Razlaga. Začetek ob 3. uri popoldne.

Demetrij Glumac

283 13-9

kotlar

Maribor Kaserngasse št. 13. Maribor

se priporoča cenj. p. n. občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kakor: popravila pri parnih kotlih za parne stroje, za barvarije, usnjarije, pri parnih kotlih za beljenje platna, pri izdelovanju sveč in magarina, dalje za paro- in vodovode iz bakra ali železa.

Različni kotli za perilnice in kotli za žganjarije so v zalogi.

Pocinjuje in popravlja točno in po ceni.

Ročna sejalnica

za sejanje deteljnega in travnega semena, rži, ovsu, ječmena, koruze itd.

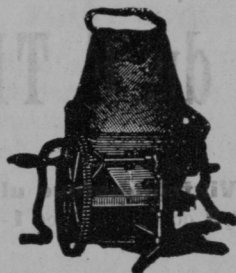
Posebno se priporoča za gorate kraje. Zelo po ceni in trpežna.

Novo!

Novo!

Ugodnosti: prihranjenje semena, enakomerno in hitro sejejno. Prospekti na zahtevanje.

Komad 50 K polj povzetju. Prospekti na zahtevanje. Glavna zaloga:

Echinger & Fernau

454 25-22

Dunaj XII, Neubaugürtel 7-9.

Razpis.

Na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu s slovenskimžučnim jezikom sa bode nadomestila **nadučiteljska služba** z dohodki po II. krajevnem razredu.

Prosilci za to mesto naj vložijo svoje prošnje, opremljene s spričevalom zrelostnega izpita in usposobljenosti, kakor tudi z domovnico do 14. septembra t. l. predpisanim potom pri kraj. šol. svetu Sv. Duh na Ostrem vrhu, pošta Luče (Leutschach). 408 2-1

Naznanilo.

Na deželni sadjarski in vinorejski šoli v Mariboru se vrši **od 22. do 27. sept. t. l. poučni tečaj** za uporabo sadja in zelenjave. — Učilo se bode teoretično in praktično zbiranje, razdeljenje posameznih vrst, odpošiljanje, shranjevanje in najpripravnejša uporaba sadja. Zraven se bode tudi poučevalo o shranjevanju različnih zelenjav. O vsem se bodo udeleženci toliko poučili, kolikor jim je za dotična dela neobhodno potrebno. Poučevanje je brezplačno. — Kdor se želi udeležiti tega tečaja, naj naznani ravnateljstvu sadjarske in vinorejske šole v Mariboru. 400 2-1

Venček cerkvenih pesmij za šolarje

je izšel v VI. popravljenem natisu. — Komad velja 20 v., 50 komadov za 8 K 50 v., 100 komadov 16 K. **proti predplačl.**

Poština za komad 4 v., za 50 in 100 komadov 30 v. Naročuje se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Zelo priljubljena knjižica mej mladino povsod, kjer so jo naročili. Vsak šolarbi jo moral imeti.

Naznanilo.

Dva živinska sejma

● v Kamci ●

na cvetni ponedeljek in ponedeljek po angeljski nedelji.

Kupci in prodajalci se uljudno vabijo, posebno pa kmečko ljudstvo, da prižene obilo živine.

Občinski urad Kamca pri Mariboru, 19. avg. 1902.

Bogomir Pečar, župan.

Zaloga pohištva.

Priporočam mojo zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

Spoštovanjem 323

P. Srebre,
Maribor, Tegetthoffova ul. 23.

Vizitnice

vsakojake vrste

priporoča

tiskarna sv. Cirila.

Vsaka beseda stane 2 v.

Najmanjša objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 v.

Večkr. objava po dogovoru.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanih na upravništvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Na prodaj je v Studencih pri Mariboru jednonadstropna hiša z lepim vrtom oziroma stavbenim prostorom. Natančneje se izve pri g. Šnuderl-u, učitelj v pokoju, v Studencih poleg šole. 409

Mala hiša s sadnim vrtom za vpokojence posebno primerno je na prodaj. Več pove Anton Merzhun, Maribor, Weinbaugasse 23. 510

Hiša s stanovanji, zraven vrt za zeljenjavo, sadonosnik in njiva, se po ceni proda v Mariboru. Ferdinand Kocmut, Koroška ulica 122. 253 3-1

Stroj za šivanje, še dobro ohranjen, se po prav nizki ceni proda pri g. Jožefu Verdnik, Spodnja Nova vas, pošta Slovenska Bistrica. 365 3-2

Malo posestvo, deset minut od postaje Pesnica, se pod ugodnimi pogoji proda. Vsega je 4 oralov: [vinograd, sadonosnik in njiva s hišo vred. Več se izve pri lastniku Janez Krivec na Ranči h. št. 60. 383 2-1

Posestvo oddaljeno pol ure iz Maribora, blizu okrajne ceste, meri okoli 23 oralov, obstoji iz hiše z gospodarskim poslopjem, vinogradov, travnikov, sadonosnika in gozda, se proda z živino in kmetijskim orodjem vred za 5300 gld. Natančno se izve pri g. Janez Špriceju, učitelju pri Sv. Marjeti ob Pesnici. 2-1

Posestvo, 14 oralov dobrega zemljišča (travnik, njive in gozd), poslopje je zidano in z opeko krita hiša, 3 sobe, 2 kleti, preša, svinjski hlev, zidani goveji hlev, lep sadonosnik, oral vinograda in njive, se proda pod ugodnimi pogoji. — Natančno pove Jožef Robič, posestnik pri Spodnji Sv. Kungoti pri Mariboru. Pošta Pesnica. 402 1-1

Malo posestvo, 5 minut od farne cerkve, zidana, z opeko krita hiša, 3 sobe, 2 kleti, preša, svinjski hlev, zidani goveji hlev, lep sadonosnik, oral vinograda in njive, se proda pod ugodnimi pogoji. — Natančno pove Jožef Robič, posestnik pri Spodnji Sv. Kungoti pri Mariboru. Pošta Pesnica. 402 1-1

Hiša s petimi sobami, sadonosnik, vrt in 3/4 orala polja, svinjski hlev in klet, se proda. Franc Križanec, Studenci pri Mariboru št. 18. 399 1-1

Lep oltar, še skoro nov, opremljen z vso opravo razun keliha, se proda za 140 K v šoli v Tepanjah pri Konjicah. Ravno tam se prodajo orglje z dvema registroma za isto ceno. 395 4-1

Vinske sode prodaja in kupuje Jož. Hvalec, Maribor Tegetthoffova cesta 26. 394 3-1

V najem se da.

Hiša na deželi se da v najem. Pripravna je za vsakoršno obrt. Kje? pove upravništvo. 892 3-1

V najem se išče.

Pekarija z gostilno ali pa tudi sama pekarija na dobrem kraju se išče. Ponudbe na upravništvo. 390 3-1

Proste službe.

Postranski zaslužek, trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante. 235

Prodajalka, zmožna slovenskega in nemškega jezika, ki razume tudi šivati na stroju, se sprejme pri g. Heumayer Marija, glavni trg 1. 375 3-1

Poštena, zvesta oskrbnica in kuharica, ki razume tudi poljedelstvo, išče službe v kakem župnišču od sedaj do meseca novembra. — Naslov pri upravništvu. 397 1-1

Dijaka se sprejmeta na hrano in stanovanje, ki je v bližini vseh tukajšnjih šol, pod ugodnimi pogoji. — Kje? pove upravništvo lista. 406 3-1

Mlinar išče mlin za tretjino ali v najem. Tudi gre za nadmlinarja in za žagarja. Kdo? pove upravništvo. 379 3-1

Učenec se takoj sprejme v trgovini z mešanim blagom pri Ivan Koletnikovi naslednici na Črni gori pri Ptujju, ki je z dobrim uspehom dovršil ljudsko šolo. 378 3-1

Priden trgovski pomočnik se sprejme v trgovini z manufakturnim blagom Matija Sterger v Mariboru, gosposke ulice. 393 3-1

Razne

uradne pečate

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Otvoritev prodajalnice.

Cenjenemu p. n. občinstvu iz mesta in okolice uljudno naznanjam, da sem otvoril

prodajalnico dežnikov in solnčnikov v Mariboru, Burggasse 8.

Priporočam svojo veliko in raznovrstno zalogo dežnikov in solnčnikov po najnižjih cenah. Vsake vrste prevlake za dežnike in solnčnike so vedno v zalogi. Prevzemam tudi vsa v to stroko spadajoča dela ter izvršim ista točno in zelo po ceni.

Priporočam se v obilna naročila ter zagotavljam, da se bodem trudil s točno postrežbo in dobrim delom pridobiti naklonjenost in zadovoljnost cenjenega p. n. občinstva.

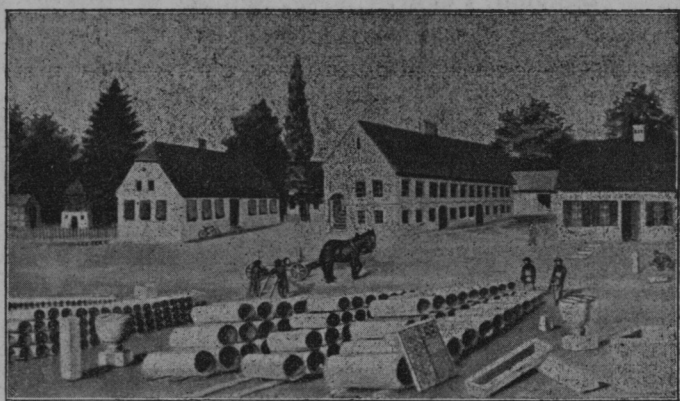
Z odličnim spoštovanjem

380 3-3

Anton Fornara,
izdelovatelj dežnikov in solnčnikov.

JOS. MURSA

na Krapji pri Ljutomeru. 404 6-1

Cementne cevi v štirinajstih veličinah, zd 5 cm do 100 cm v notranji svetlovni širini. **Cementna korita** za svinje, **jasli** za govedo in konje, **mejnike**, **nagrobničke** i. dr. — Vse potrebno za nove stavbe, kot: **plošče** za podzidje, **stopnice**, **podboje**, **tlak** za podstenja in veže, **strešne krovne plošče** z dvema zarezama. Na celem Jugoslovanskem = jedina izdelovalnica za mozaične plošče. =

Ceniki zastonj in franko.

Zahvala.

402 1-1

Podpisani si štejem y dolžnost, da se tem potom zahvalim veleč. gospodu dr. VITU ČERVINKA, okrož. zdravniku v Braslovčah, ker me je ozdravil hude in nevarne bolezni. Izvršil je tudi nevarno operacijo ter me rešil z božjo pomočjo gotove smrti. — Priporočam ga iskreno tem potom zaradi njegove zdravniške spretnosti kakor tudi zaradi ljubeznivega ravnanja vsakemu bolniku.

Braslovče, 26. avg. 1902.

Anton Balant.

Sejem

na sv. Gori v občini Sv. Peter pod sv. Gorami,

ki je bil navadno 7. septembra 405 1-1

vrši se letos v soboto, 6. septembra

kar s tem razglša in vabi kupce in prodajalce

občinsko predstojništvo.

Emil Bäuerle,

398 12-1 slikar in barvar

v Mariboru, Koroška cesta št. 9.

Opirajoč na večletne skušnje se priporočam velečast. duhovščini in cenj. p. n. občinstvu v izvrševanje vseh v njegovo stroko spadajočih del kakor cerkvene in hišne slikarje in lakiranje. — Priporočam tudi svojo veliko in mnogovrstno zalogo **barv**, suhih in oljnatih, **lake s firnisom**, dalje vsake vrste **krtač**, **čopičev** itd.

Strokovnjaška pojasnila, načrte in proračune stroškov zastonj.

Med. dr. F. TERČ

stanuje **Viktringhofove ulice 12**
ordinira od 7—¹/₂ 9 dopoldne in od 1—¹/₂ 3 popoldne.

407 1-1

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu

vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo. **rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja** itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, **svetinjice** različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak urad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica za Spodnji Dravograd

ima

401 1-1

v nedeljo, dne 7. sept. ob ¹/₂ 3. uri popol.
pri Rabiču v Spodnjem Dravogradu

izvanredni občni zbor

da spremeni pravila.

Ako bi se ob določenem času ne zbralo k sklepanju potrebno število udov, se zboruje brezpogojno jedno uro pozneje.

K obilni udeležbi uljudno vabi

načelnštvo.